

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદની ઉચ્ચ અદાલતમાં

૨૦૧૫ની આર/વિશેષ દીવાની અરજી નંબર ૨૧૦૭૭

[આર/એસસીએ/૨૧૦૭૭/૨૦૧૫ માં ૨૩/૧૨/૨૦૨૫ તારીખના

સ્પીકીંગ ટુ મિનિટસ માટે નોંધ પર

સાથે

૨૦૧૫નો આર/વિશેષ દીવાની અરજી નંબર ૨૧૦૭૬

અશોકભાઈ દેસાઈભાઈ પટેલ

વિરુદ્ધ

વિશેષ સચિવ (અપીલ) અને અન્ય

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી વિમલ એ પુરોહિત (૫૦૪૯)

નંબર ૧ પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે સરકાર/પી. પી. ને આપવામાં
આવેલી ની નકલ

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૫,૬ માટે સુશ્રી કેજે બ્રહ્મભટ્ટ (૨૦૨)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૫,૬ માટે સુશ્રી વર્ષા બ્રહ્મભટ્ટ (૩૧૪૫)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૨,૩,૪ માટે સીધી બજવણી દ્વારા આપવામાં
આવેલી નોટિસ

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૫,૬ માટે પૂજા એચ ભારદ્વાજ (૭૮૪૪)

=====

કોરમ:માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ દિવ્યેશ એ. જોશી

તારીખ:૩૦/૦૧/૨૦૨૬

મૌખિક આદેશ

પ્રારંભમાં જ, કેસના ગુણદોષને સ્પર્શ્યા વિના, સામાવાળા નંબર ૫
અને ૬ ના વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ સ્પીકિંગ ટુ મિનિટ્સ માટેની
વર્તમાન નોટ પર ભાર મૂકતા નથી. તદનુસાર, નોટ પાછી ખેંચાયેલી ગણીને
તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(દિવ્યેશ એ. જોશી, ન્યાયમૂર્તિ)

અનામત રાખ્યા તા.: ૧૧/૧૨/૨૦૨૫

જાહેર કર્યા તા.: ૨૩/૧૨/૨૦૨૫

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

૨૦૧૫નો આર/વિશેષ દીવાની અરજી નંબર ૨૧૦૭૭

સાથે

૨૦૧૫નો આર/વિશેષ દીવાની અરજી નંબર ૨૧૦૭૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ દિવ્યેશ એ. જોશી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

અશોકભાઈ દેસાઈભાઈ પટેલ

વિરુદ્ધ

વિશેષ સચિવ (અપીલ) અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી વીમલ એ પુરોહિત (પ૦૪૯)

શ્રી જય ત્રિવેદી, પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે એ. જી. પી.

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૫,૬ માટે સુશ્રી કેજે બ્રહ્મભટ્ટ (૨૦૨)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૫,૬ માટે સુશ્રી વર્ષા બ્રહ્મભટ્ટ (૩૧૪૫)

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૨,૩,૪ માટે સીધી બજવણી દ્વારા આપવામાં
આવેલી નોટિસ

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૫,૬ માટે પૂજા એચ ભારદ્વાજ (૭૮૪૪)

=====

કોરમ:માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ દિવ્યેશ એ. જોશી

સીએવી જજમેન્ટ

૧. બંને અરજીઓમાં સંકળાયેલી હકીકતો એકસમાન હોવાથી, આ સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા તેમનો નિર્ણય કરીને નિકાલ કરવામાં આવે છે અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૨૧૦૭૬/૨૦૧૫ ને મુખ્ય બાબત તરીકે ગણવામાં આવે છે.

૨. રૂલ . વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી જય ત્રિવેદી અને વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ અનુક્રમે સામાવાળા નંબર ૧ થી ૪ અને સામાવાળા નંબર ૫.૧ અને ૫.૨ માટે રૂલની નોટિસની બજવણી જતી કરે

છે.

૩. વર્તમાન અરજી દાખલ કરીને, અરજદારે નીચે મુજબની રાહત/રાહતો માંગી છે:

"એ. આપ નામદાર સામાવાળા નંબર ૧ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૭/૦૭/૨૦૧૫/૨૧/૦૭/૨૦૧૫ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન જિલ્લા કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૩૧/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૪/૦૨/૨૦૦૮ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન મામલતદાર, વાગરા દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૭/૦૮/૨૦૦૮ ના હુકમને રદબાતલ અને સેટ અસાઈડ કરવા માટે મેન્ડેમસની રિટ અથવા મેન્ડેમસના સ્વરૂપની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા દિશાનિર્દેશો મંજૂર કરવા કૃપા કરશો અને વધુમાં સામાવાળા સત્તામંડળોને તારીખ ૧૬.૦૬.૧૯૯૮ ની કાયદી નોંધ નંબર ૬૫૫૬ રદ કરવા માટે નિર્દેશ આપવા કૃપા કરશો;

બી. વર્તમાન અરજીની પડતરતા અને આખરી નિકાલ દરમિયાન, આપ નામદાર સામાવાળા નંબર ૧ સત્તામંડળ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૭/૦૭/૨૦૧૫/૨૧/૦૭/૨૦૧૫ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન જિલ્લા કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૩૧/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ

૨૪/૦૨/૨૦૦૮ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન મામલતદાર, વાગરા દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૭/૦૮/૨૦૦૮ ના હુકમની અમલવારી, કામગીરી અને બજવણી પર સ્ટે (stay) આપવા કૃપા કરશો અને વધુમાં સામાવાળાને પ્રશ્નાસ્પદ જમીનની સ્થિતિ જાળવી રાખવા (status quo) માટે નિર્દેશ આપવા કૃપા કરશો;

સી. વર્તમાન કેસની હકીકતો અને પરિસ્થિતિઓમાં યોગ્ય અને વ્યાજબી જણાય તેવા અન્ય અને/અથવા વધુ હુકમો પસાર કરવા."

જ. અરજીની મેમો અનુસાર અરજદારના કેસની હકીકતો ટૂંકમાં નીચે મુજબ સંક્ષિપ્ત કરી શકાય છે:

જ.૧. અરજદારના પિતા એટલે કે દેસાઈભાઈ જીભાઈ પટેલે બે લગ્ન કર્યા હતા અને વર્તમાન અરજદાર બીજી પત્ની એટલે કે મણીબેનના પુત્ર છે. અરજદારના પિતાએ અગાઉ સુરજબેન સાથે લગ્ન કર્યા હતા અને તે લગ્નજીવનથી તેમને બે પુત્રીઓ એટલે કે કાંતાબેન અને કપીલાબેન પ્રાપ્ત થઈ હતી. વર્તમાન સામાવાળા નંબર ૫.૧ અને ૫.૨ એ સ્વર્ગસ્થ કપીલાબેનના પુત્રો છે.

જ.૨. અરજદારના પિતા જમીનના વિવિધ ટુકડાઓ/પ્લોટોના માલિક અને કબજેદાર હતા, જેમાં ભરૂચ જિલ્લાના વાગરા તાલુકાના વાગરા ગામની સર્વે નંબર ૮૯૫, ૧૧૫૦, ૧૨૨૦ (બ્લોક નંબર ૨૨૪) વરસાડ હેક્ટર

૩.૦૯.૫૭ ચો.મી. ની જમીન, સર્વે નંબર ૪૫૪, ૫૮૪/બ, ૮૯૦ અને ૮૫૩ (બ્લોક નંબર ૨૬૬) વરસાડ હેક્ટર ૫.૩૧.૧૫ ચો.મી. ની જમીન, તેમજ બ્લોક નંબર ૧૦ (નવો નંબર ૩૯) ની જમીનનો સમાવેશ થાય છે. અરજદારના પિતાએ, તેમના જીવનકાળ દરમિયાન, અરજદારની માતા એટલે કે મણીબેનના નામે તેમના કાયમી નિભાવ માટે ઉપરોક્ત જમીનના ટુકડાઓ ટ્રાન્સફર કર્યા હતા અને તેથી તે અસરની નોંધ નંબર ૧૮૨૩ તારીખ ૦૧/૦૮/૧૯૫૬ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, અરજદારના પિતાએ બ્લોક નંબર ૧૦ (નવો નંબર ૩૯) વાળી જમીનનો કબજો વર્તમાન અરજદારની તરફેણમાં સોંપવાનું નક્કી કર્યું હતું. જો કે, અરજદાર સગીર હોવાથી, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં અરજદારના વાલી તરીકે અરજદારની માતા એટલે કે મણીબેનનું નામ નોંધવામાં આવ્યું હતું અને જમીનના તે ટુકડાનો કબજો પણ અરજદારની માતાને સોંપવામાં આવ્યો હતો અને તે અસરની નોંધ એટલે કે નોંધ નંબર ૨૩૭૧ તારીખ ૦૫/૦૯/૧૯૬૪ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ સક્ષમ મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા સદર નોંધ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. વચસ્કતા પ્રાપ્ત કરવા પર, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં વર્તમાન અરજદારનું નામ નોંધવામાં આવ્યું હતું.

૪.૩. અરજદારની માતાના જીવનકાળ દરમિયાન, તેમણે એક વિલ (વસિયતનામું) કર્યું હતું, જેના દ્વારા તેમની માલિકીની ઉપરોક્ત જમીનના

ટુકડાઓ વર્તમાન અરજદારના પુત્ર એટલે કે રાકેશકુમાર અશોકભાઈ પટેલના નામે વારસામાં આપવામાં આવ્યા હતા. આમ, અરજદાર અને તેમના પરિવારના સભ્યો ૧૯૫૬ થી ઉપરોક્ત જમીનના ટુકડાઓના માલિક, કબજેદાર અને ભોગવટો ધરાવનાર છે. જો કે, અચાનક વર્ષ ૧૯૯૮ માં, કાંતાબેન અને કપીલાબેને (સામાવાળા નંબર ૫.૧ અને ૫.૨ ની માતા) અરજદારના સ્વર્ગસ્થ પિતાના પ્રથમ સીધા વારસદારો હોવાના નાતે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં તેમના નામ દાખલ કરવા માટે અરજી આપી હતી. તદનુસાર, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં તારીખ ૧૬/૦૬/૧૯૯૮ ના રોજ કાચી નોંધ નંબર ૬૫૫૬ પાડવામાં આવી હતી. જો કે, બોમ્બે લેન્ડ રેવેન્યુ કોડની કલમ ૧૩૫-ડી હેઠળની નોટિસ મળતાં, અરજદારની માતા અને અરજદારે સદર નોંધના પ્રમાણીકરણ સામે વાંધા ઉઠાવ્યા હતા અને અરજદાર દ્વારા સંબંધિત મામલતદાર સમક્ષ યોગ્ય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી. સદર કાર્યવાહીના અંતે, સંબંધિત મામલતદારે તારીખ ૩૦/૦૧/૧૯૯૯ ના રોજ હુકમ પસાર કરીને તારીખ ૧૬/૦૬/૧૯૯૮ ના રોજ પાડવામાં આવેલી નોંધ નંબર ૬૫૫૬ રદ કરી હતી. સદર હુકમથી નારાજ થઈને, સામાવાળા નંબર ૫.૧ એ, કપીલાબેનના પાવર ઓફ એટર્ની હોલ્ડર હોવાના નાતે, સંબંધિત નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી. સદર અપીલ નાયબ કલેક્ટર દ્વારા તારીખ ૨૯/૦૫/૨૦૦૭ ના હુકમથી અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા, મામલતદારને કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા

માટે રિમાન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો.

૪.૪. ત્યારબાદ, સંબંધિત મામલતદારે રિમાન્ડની કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સાધન-સામગ્રી અને પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન અને વિચારણા કર્યા પછી, સંબંધિત મામલતદાર દ્વારા તારીખ ૨૭/૦૮/૨૦૦૮ ના રોજ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેના દ્વારા, તેમણે મ્યુટેશન નોંધ નંબર ૬૫૫૬ ને બહાલ રાખી હતી. સદર હુકમથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને, અહીંના અરજદારે નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી. જો કે, મામલતદારના હુકમને બહાલ રાખીને નાયબ કલેક્ટર દ્વારા તારીખ ૨૪/૦૨/૨૦૦૮ ના હુકમથી સદર અપીલ રદ કરવામાં આવી હતી. તેથી, અરજદારે વિદ્વાન કલેક્ટર સમક્ષ રિવિઝન અરજી દાખલ કરી હતી. નાયબ કલેક્ટરના હુકમને બહાલ રાખીને વિદ્વાન કલેક્ટર દ્વારા તારીખ ૩૧/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમથી સદર રિવિઝન અરજી પણ રદ કરવામાં આવી હતી. તેથી, અરજદારે વિદ્વાન સ્પેશિયલ સેક્રેટરી, મહેસૂલ વિભાગ (અપીલ્સ) સમક્ષ રિવિઝન અરજી દાખલ કરીને કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સદર હુકમને પડકાર્યો હતો. જો કે, વિદ્વાન SSRD દ્વારા તારીખ ૧૭/૦૭/૨૦૧૫ ના હુકમથી સદર રિવિઝન અરજી પણ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. તેથી, વર્તમાન અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે. તેવી જ રીતે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૨૧૦૭૭/૨૦૧૫ એ નોંધ નંબર ૧૦૩૮૩ ને બહાલ રાખતા મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા પસાર કરવામાં

આવેલા આક્ષેપિત હુકમો સામે લક્ષિત છે, જેના દ્વારા વર્તમાન સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ ના નામ તેમની માતા કપીલાબેનના મૃત્યુ પછી નોંધવામાં આવ્યા હતા.

પ. અરજદાર માટે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી વિમલ પુરોહિત, સામાવાળા નંબર ૧ થી ૪ માટે વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી જય ત્રિવેદી અને સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ માટે વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી વર્ષા બ્રહ્મભટ્ટને સાંભળવામાં આવ્યા.

૬. અરજદાર વતી વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી વિમલ પુરોહિત રજૂઆત કરે છે કે અરજદારના પિતા જમીનના અમુક ટુકડાઓના માલિક, ભોગવટો ધરાવનાર અને કબજેદાર હતા. અરજદારની માતા બીજી પત્ની છે અને તેથી જમીનના અમુક ટુકડાઓ અરજદારની માતાને તેમના કાયમી નિભાવ (જીવનનિર્વાહ) માટે આપવામાં આવ્યા હતા. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારના પિતાએ જમીનના અમુક ટુકડાઓ અરજદારને આપવાનું પણ નક્કી કર્યું હતું. જો કે, અરજદાર સગીર હોવાથી, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં અરજદારની માતાનું નામ વાલી તરીકે નોંધવામાં આવ્યું હતું અને વચસ્કતા પ્રાપ્ત કરવા પર, અરજદારનું નામ નોંધવામાં આવ્યું છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારની માતાએ એક વસિયતનામું પણ કર્યું હતું, જેના દ્વારા, તેમના નામે ચાલતા જમીનના ટુકડાઓ સહિતની અમુક મિલકતો તેમના પૌત્રને વારસામાં આપવામાં આવી હતી. આમ, અરજદાર અને તેમના પરિવારના

સભ્યો છેલ્લા છ દાયકાથી વધુ સમયથી પ્રશ્નાસ્પદ મિલકતના લાભો ભોગવી રહ્યા છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારની માતાનું નામ વર્ષ ૧૯૫૬ માં નોંધવામાં આવ્યું હતું, જ્યારે અરજદારનું નામ વર્ષ ૧૯૬૪ માં નોંધવામાં આવ્યું હતું. જો કે, અરજદારના પિતાના જીવનકાળ સુધી ખાનગી સામાવાળા તરફથી કોઈ વિવાદ ઊભો કરવામાં આવ્યો ન હતો અને અચાનક વર્ષ ૧૯૯૯ માં પ્રથમ લગ્નથી જન્મેલી બે પુત્રીઓએ અરજદારના સ્વર્ગસ્થ પિતાના પ્રથમ સીધા વારસદારો તરીકે પોતાના નામ નોંધવા માટે અરજી કરી હતી. જે અનુસંધાને પ્રશ્નાસ્પદ નોંધ પાડવામાં આવી હતી અને કાયદાની કલમ ૧૩૫-ડી હેઠળ નોટિસ મળતાં, અરજદાર અને તેમની માતાએ પ્રશ્નાસ્પદ નોંધના પ્રમાણીકરણ અંગે વાંધા ઉઠાવ્યા હતા અને તેથી સંબંધિત મામલતદારે કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી અને આખરે સદર નોંધ રદ કરી હતી. તેથી, અહીંના ખાનગી સામાવાળાએ અપીલ દાખલ કરીને નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ સદર હુકમને પડકાર્યો હતો. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે સદર અપીલ ૭ વર્ષથી વધુના વિલંબ પછી દાખલ કરવામાં આવી હતી અને અહીંના ખાનગી સામાવાળા દ્વારા વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી દાખલ કરવામાં આવી ન હતી. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે તેથી વિલંબ માફી માંગતી કોઈ અરજીના અભાવે અપીલ ફગાવી દેવાને પાત્ર હતી. પોતાની રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેમણે (૨૦૦૧) ૯ એસસીસી ૭૧૭ માં રિપોર્ટ થયેલ રાધો સિંહ વિરુદ્ધ મોહન સિંહ અને અન્યના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ

અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. જો કે, સંબંધિત નાયબ કલેક્ટરે સદર અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરી હતી અને કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા માટે સંબંધિત મામલતદારને પરત (રિમાન્ડ) મોકલ્યો હતો. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળોએ સક્ષમ દીવાની અદાલત (સિવિલ કોર્ટ) દ્વારા જે મુદ્દાઓ નક્કી કરવા જરૂરી છે તે મુદ્દાઓ નક્કી કરીને પોતાના સત્તાક્ષેત્રનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે.

૭. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિત વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે પુત્રીઓ પૈકીની એક એટલે કે કાંતાબેને હિસ્સા/વિભાજન અને કાયમી મનાઈદુકમ માટે એક દીવાની દાવો દાખલ કર્યો હતો. જો કે, સદર દાવો સક્ષમ દીવાની અદાલત દ્વારા તારીખ ૨૫/૦૧/૨૦૦૦ ના દુકમથી પ્રાસિક્યુશનના અભાવે (મુદ્દતે ગેરહાજર રહેવા બદલ) રદ કરવામાં આવ્યો હતો. અહીંના ખાનગી સામાવાળા અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ સદર દાવો પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે કોઈ અરજી કરી નથી અને તેથી ચોક્કસપણે કહી શકાય કે સદર દુકમે આખરીતા પ્રાપ્ત કરી લીધી છે. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે તેથી ખાનગી સામાવાળાનો પ્રશ્નાસ્પદ જમીન પર કોઈ કાયદેસરનો હક્ક નથી અને તેથી સંબંધિત સત્તામંડળે પ્રશ્નાસ્પદ નોંધને બહાલ રાખતી વખતે ગંભીર ભૂલ કરી છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા જે મુદ્દાઓ નક્કી કરવામાં આવ્યા છે તે દીવાની અદાલત દ્વારા નક્કી કરવા જરૂરી છે અને સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળ સદર મુદ્દાઓ નક્કી કરી શકે નહીં. તેઓ

વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે આ કાયદાનો સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે અને વખતોવખત, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ નામદાર અદાલતે, અનેક કેસ લો (ચુકાદાઓ) માં ઠરાવ્યું છે કે પક્ષકારોના દીવાની હક્કો સક્ષમ દીવાની અદાલત દ્વારા નક્કી કરવા જરૂરી છે અને પક્ષકારોના દીવાની હક્કો નક્કી કરવાનું કોઈ સત્તાક્ષેત્ર મહેસૂલી સત્તામંડળ પાસે નથી અને મહેસૂલી નોંધો માત્ર કર અને મહેસૂલ એકત્રિત કરવાના નાણાકીય/રાજકોષીય હેતુ માટે જ કરવાની હોય છે. પોતાની રજૂઆતના સમર્થનમાં, વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિતે ૧૯૯૬ લોસુટ (ગુજ) ૯૯ માં રિપોર્ટ થયેલ રતિલાલ ચુનીલાલ સોલંકી વિરુદ્ધ શાંતિલાલ ચુનીલાલ સોલંકીના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદા પર ભારે આધાર રાખ્યો છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે પ્રશ્નાસ્પદ જમીન અરજદારની માતાને કાયમી ધોરણે તેમના જીવનનિર્વાહ માટે સોંપવામાં આવી હતી. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે સક્ષમ દીવાની અદાલત દ્વારા એ સાબિત થયું નથી કે અહીંના ખાનગી સામાવાળા અરજદારના સ્વર્ગસ્થ પિતાના કાયદેસરના વારસદારો છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારના પિતાના જીવનકાળ દરમિયાન, ખાનગી સામાવાળાએ કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો અને તેમના અવસાન પછી, સામાવાળાએ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં પોતાના નામ ઉમેરવા માટે અરજી કરી હતી.

૮. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિત વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે શરૂઆતમાં

મામલતદાર દ્વારા પ્રશ્નાસ્પદ નોંધ યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવી હતી. સદર હુકમ પસાર કરતી વખતે, મામલતદારે ખાસ નોંધ્યું હતું કે પ્રશ્નાસ્પદ જમીનના કેટલાક ટુકડાઓ અરજદારની માતાને તેમના નિભાવ માટે સોંપવામાં આવ્યા હતા અને તે અસરની નોંધ એટલે કે નોંધ નંબર ૧૮૨૩ તારીખ ૦૧/૦૮/૧૯૫૬ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી અને પ્રશ્નાસ્પદ જમીનના કેટલાક ટુકડાઓ અરજદારને સોંપવામાં આવ્યા હતા અને તે અસરની નોંધ એટલે કે નોંધ નંબર ૨૩૭૧ તારીખ ૦૫/૦૮/૧૯૬૪ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી અને પ્રશ્નાસ્પદ જમીનના ટુકડાઓ દેસાઈભાઈ જીભાઈ એટલે કે અરજદારના પિતાના નામે ચાલતા નથી અને તેમનું અવસાન વર્ષ ૧૯૬૭ માં થયું હતું અને તેથી તેમના પિતાના અવસાનની તારીખથી ૩૨ વર્ષના વિલંબ પછી, જ્યાં સુધી પ્રશ્નાસ્પદ જમીનનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી પોતાના નામ ઉમેરવા માટે પુત્રીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલી રાહત યોગ્ય નથી. જો કે, કેસ નવેસરથી નક્કી કરતી વખતે, ૩૨ વર્ષના વિલંબના આ મહત્વપૂર્ણ પાસાં પર સંબંધિત મામલતદાર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી ન હતી. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે ભાગલા પડી ચૂક્યા છે અને પ્રશ્નાસ્પદ જમીનના ટુકડાઓ અરજદારની માતા અને પોતે અરજદારના હિસ્સામાં આવ્યા છે અને તેથી અહીંના ખાનગી સામાવાળાનો પ્રશ્નાસ્પદ જમીન પર કોઈ કાયદેસરનો હક્ક નથી.

૯. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિત વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારની

માતાનો પ્રશ્નાસ્પદ જમીન પર કાયદેસરનો હક્ક હતો અને તેથી તેમણે વિલ (વસિયતનામું) કરીને સદર જમીન તેમના પૌત્રને આપી હતી. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે જો અરજદારનો ઇશદો ખરાબ હોત, તો તે કિસ્સામાં, તેમણે સદર મિલકત વેચીને તૃતીય પક્ષનો હક્ક ઊભો કર્યો હોત. જો કે, અરજદારનો ઇશદો કોઈ અનાધિકૃત સાધનો દ્વારા મિલકત પચાવી પાડવાનો ન હતો. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં પાડવામાં આવેલી અમુક નોંધો તમામ પક્ષકારોની જાણમાં હતી અને તેમણે ખુદ્દી આંખે છેલ્લા ચાર દાયકાથી તે પરિસ્થિતિનો સ્વીકાર કર્યો હતો, તેથી, અરજદારના પિતાના અવસાનની તારીખથી ૩૨ વર્ષના સમયગાળા પછી મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં પોતાના નામ દાખલ કરવાના હેતુથી ખાનગી સામાવાળા દ્વારા જે અરજી કરવામાં આવી છે, તેને મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા ગ્રાહ્ય રાખવી જોઈતી ન હતી.

૧૦. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિતે ગુજરાત જમીન મહેસૂલ સંહિતાની વૈધાનિક જોગવાઈઓ પર, અને ખાસ કરીને કલમ ૧૩૫-બી પર ભારે ભાર મૂક્યો છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

"[૧૩૫બી. ગામ અથવા સિટી સર્વે વિસ્તાર માટે નિયત કરવામાં આવે તે મુજબ, મેન્યુઅલ અથવા ઇલેક્ટ્રોનિકલી અથવા બંને ફોર્મેટમાં હક્કપત્રક નિભાવવામાં આવશે અને તેમાં નીચેની વિગતોનો સમાવેશ થશે :—

(એ) જમીનના ધારકો, કબજેદારો, માલિકો અથવા ગીરોદારો અથવા તેના

ભાડાના સ્થાનાંતરિતો હોય તેવા ગણોતિયાઓ સિવાયની તમામ વ્યક્તિઓના નામ;

(બી) આવી વ્યક્તિઓના અનુરૂપ હિતોનું સ્વરૂપ અને વ્યાપ અને જો કોઈ હોય તો તેની સાથે જોડાયેલી શરતો અથવા જવાબદારીઓ;

(સી) આવી વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર ભાડું કે મહેસૂલ, જો કોઈ હોય તો;

(ડી) આ અન્વયે પ્રિસ્કાઈબ (નિયત) કરવામાં આવે તેવી અન્ય વિગતો.

(૨) સદર વિગતો કાયમી ગણોતિયા સંબંધમાં હક્કપત્રકમાં નોંધવામાં આવશે, અને રાજ્ય સરકાર, સરકારી ગેઝેટમાં નોટિફિકેશન દ્વારા, જે અન્ય કોઈ વર્ગના ગણોતિયાઓ માટે આ કલમની જોગવાઈઓ કોઈ સ્થાનિક વિસ્તારમાં અથવા સામાન્ય રીતે લાગુ પડશે તેવો નિર્દેશ આપે તેવા ગણોતિયા સંબંધમાં પણ નોંધવામાં આવશે.]"

૧૧. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિતે ગુજરાત જમીન મહેસૂલ સંહિતાની કલમ ૭૩ પર પણ આધાર રાખ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે ભોગવટો વારસાપાત્ર અને ટ્રાન્સફર કરવા પાત્ર (હસ્તાંતરણક્ષમ) ગણાશે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારની માતાને તેમના લગ્ન સમયે મળેલી મિલકતો હિન્દુ ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર તેમની નિરપેક્ષ/પૂર્ણ મિલકત કહી શકાય અને તેઓ તેમના પૌત્રની તરફેણમાં વસિયતનામું કરીને સદર મિલકતો આપી શકે છે. જો કે, તેમણે નમ્રતાપૂર્વક સ્વીકાર્યું છે કે

તાજેતરમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે AIR ૨૦૨૫ SC ૮૯ માં રિપોર્ટ થયેલ તેજ ભાણ (મૃત્યુ પામેલ) વારસદારો મારફતે અને અન્ય વિરુદ્ધ રામ કિશન (મૃત્યુ પામેલ) વારસદારો મારફતે અને અન્યના કેસમાં તારીખ ૦૯/૧૨/૨૦૨૪ ના ચુકાદા દ્વારા હિન્દુ ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમની કલમ ૧૪ ના અથ ઘટનમાં સ્પષ્ટતા અને નિશ્ચિતતા માટે આ મુદ્દો મોટી બેંચને રજુ/સંદર્ભિત કર્યો છે. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે વર્તમાન કેસની ઉપરોક્ત વિશિષ્ટ હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, મુખ્યત્વે નીચેના ગ્રાઉન્ડ્સ (મુદ્દાઓ/આધાર) પર તમામ મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમોને રદબાતલ અને સેટ અસાઈડ કરીને અરજી મંજૂર કરવી જરૂરી છે:

(i) નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ પ્રથમ રિવિઝન અરજી કરતી વખતે, ૭ વર્ષનો અતિશય વિલંબ થયો છે અને વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી કર્યા વિના અને વિલંબની દલીલનો ઉકેલ લાવ્યા વિના, મુખ્ય કાર્યવાહી ગ્રાહ્ય રાખી શકાઈ ન હોત.

(ii) અરજદારના પિતાના પ્રથમ લગ્નથી જન્મેલી પુત્રીઓના નામ દાખલ કરવા માટેની અરજી ચાર દાયકાના વિતાકળ પછી વર્ષ ૧૯૯૮ માં કરવામાં આવી છે અને તે ૪ વર્ષમાં, પક્ષકારોના દીવાની હક્કો નક્કી કરવાના હેતુથી દીવાની દાવો પણ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. સદર દાવો ડિફોલ્ટમાં (મુદ્દતે ગેરહાજર રહેવા બદલ) રદ કરવામાં આવ્યો છે અને સદર દાવો પુનઃસ્થાપિત

કરવા માટેની કોઈ અરજી કરવામાં આવી નથી. આમ, દાવો રદ કરવાના હુકમે આખરીતા પ્રાપ્ત કરી લીધી છે. તેથી, જ્યાં સુધી પક્ષકારોના દીવાની હક્કો સક્ષમ દીવાની અદાલત દ્વારા નિર્ણિત અને નક્કી કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, નામ દાખલ કરવા માટેની સદર અરજી ગ્રાહ્ય રાખવાની જરૂર નથી.

(iii) નાયબ કલેક્ટર દ્વારા કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા માટે મામલતદારને રિમાન્ડ કરતી વખતે, સંબંધિત નાયબ કલેક્ટરે મામલતદારને નાયબ કલેક્ટર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા પાંચ મુદ્દાઓ પર વિચારણા કર્યા પછી કેસનો નિર્ણય કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. જો નામદાર અદાલત તે મુદ્દાઓ પર વિહંગાવલોકન કરશે, તો તે માલૂમ પડશે કે માત્ર દીવાની અદાલત જ તે મુદ્દાઓ નક્કી કરવા માટે સક્ષમ છે અને મહેસૂલી સત્તામંડળ પાસે તે નક્કી કરવાનું કોઈ સત્તાક્ષેત્ર નથી અને તેમ કરીને, સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળે પોતાના સત્તાક્ષેત્રનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે અને હુકમ પસાર કર્યો છે. આમ, મામલતદાર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ શૂન્ય અને રદબાતલ હોય, ત્યારે સદર હુકમને બહાલ રાખતા ત્યારબાદના હુકમો પણ સેટ અસાઈડ (રદ) કરવા જરૂરી છે.

૧૨. સામાવાળા નંબર ૫.૧ અને ૫.૨ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટે વર્તમાન અરજીનો સખત વિરોધ કર્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે દેસાઈભાઈ જીભાઈ પટેલ (અરજદારના પિતા) એ બે લગ્ન કર્યા હતા અને

પ્રથમ લગ્નથી બે પુત્રીઓ એટલે કે કાંતાબેન અને કપીલાબેનનો જન્મ થયો હતો. અરજદાર બીજી પત્ની મણીબેનનો પુત્ર છે અને અહીંના સામાવાળા નંબર ૫.૧ અને ૫.૨ એ કપીલાબેનના પુત્રો છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે પ્રશ્નાસ્પદ જમીન વારસાગત/પૈતૃક મિલકત છે અને તે હકીકત રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજો પરથી પુષ્ટિ પામે છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારના દાદા (દેસાઈભાઈ જીભાઈ પટેલના પિતા) એ સદર મિલકતના બે ભાઈઓ વચ્ચે ભાગલા પાડ્યા હતા અને તે અસરની નોંધ એટલે કે નોંધ નંબર ૧૧૪૨ વર્ષ ૧૯૪૪ માં મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં પાડવામાં આવી છે. ત્યારબાદ, કુલ ૧૮ સર્વે નંબરની જમીન દેસાઈભાઈ જીભાઈ પટેલના હિસ્સામાં આવી હતી અને તેથી તારીખ ૨૯/૦૯/૧૯૪૮ ના રોજ નોંધ નંબર ૧૧૪૩ થી તેમનું નામ નોંધવામાં આવ્યું છે. આમ, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે પ્રશ્નાસ્પદ જમીન પૈતૃક મિલકત છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે એ સુસ્થાપિત છે કે પૈતૃક મિલકત એ કોઈ એક વ્યક્તિની નિરપેક્ષ/પૂર્ણ માલિકીની મિલકત નથી અને દરેક સહભાગી તેમાં જન્મસિદ્ધ હક્ક પ્રાપ્ત કરે છે. તેથી, કોઈ પણ વ્યક્તિ આખી પૈતૃક મિલકતનું વસિયતનામું કરી શકે નહીં જાણે કે તેઓ તેના પૂર્ણ માલિક હોય અને વ્યક્તિ પૈતૃક મિલકતમાં માત્ર પોતાના હિસ્સા માટે જ વિલ કરી શકે છે. જો કે, હજુ સુધી ભાગલા પડ્યા નથી અને તેથી અરજદારની માતા દ્વારા કરવામાં આવેલ વિલ, જેના દ્વારા તેમણે પ્રશ્નાસ્પદ મિલકત તેમના પૌત્રના નામે આપી છે, તે કાયદેસર

અને માન્ય નથી.

૧૩. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે આ બાબતમાં સંકળાયેલા વિવાદની વધુ સારી સમજણ માટે, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં પાડવામાં આવેલી અમુક નોંધો જોવી જરૂરી છે. પ્રથમ નોંધ એટલે કે નોંધ નંબર ૧૮૨૩ તારીખ ૦૧/૦૮/૧૯૫૬ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા, જમીનના અમુક ટુકડાઓ માટે અરજદારની માતાનું નામ દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે જો નામદાર અદાલત સદર નોંધની વિગતો પર વિહંગાવલોકન કરશે, તો તે માલૂમ પડશે કે જમીનના સદર ટુકડાઓનો કબજો અરજદારની માતાને તેમના જીવનનિર્વાહ અને નિભાવ માટે સોંપવામાં આવ્યો હતો પરંતુ મિલકતનું ટાઈટલ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું ન હતું. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે, તેથી, અરજદારની માતાના જીવનકાળ દરમિયાન, તેઓ તેમના જીવનનિર્વાહ અને નિભાવ માટે સદર જમીનનો ઉપયોગ અને વપરાશ કરી શકે છે પરંતુ તેમના મૃત્યુ પછી, પ્રશ્નાસ્પદ જમીન મૂળ સામાન્ય પૂલ/ભંડોળમાં પરત આવે છે કારણ કે ટાઈટલ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું ન હતું અને દરેક સહભાગી તેમાં જન્મસિદ્ધ હક્ક પ્રાપ્ત કરે છે. સદર નોંધ પરથી એ પણ માલૂમ પડે છે કે કુલ એકર ૮૬.૧૩ ગુંઠા જમીનમાંથી એકર ૨૨.૦૩ ગુંઠા જમીનનો કબજો બાઈ મણી (વર્તમાન અરજદારની માતા) ને તેમના નિભાવ માટે સોંપવામાં આવ્યો હતો. સદર હકીકત રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલા દસ્તાવેજો પરથી સ્પષ્ટપણે પુષ્ટિ પામે છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે

છે કે બીજી નોંધ એટલે કે નોંધ નંબર ૨૩૭૧ તારીખ ૦૫/૦૮/૧૯૬૪ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ તારીખ ૦૬/૦૧/૧૯૬૫ ના રોજ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા, અરજદાર અને તેમના ભાઈ પ્રકાશભાઈના નામ જમીનના અમુક ટુકડાઓમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા છે અને સદર જમીનનો કબજો અરજદારની માતાને સોંપવામાં આવ્યો હતો કારણ કે અરજદાર અને તેમના ભાઈ સગીર હતા. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે જો નામદાર અદાલત સદર નોંધની વિગતો પર વિહંગાવલોકન કરશે, તો તે માલૂમ પડશે કે દેસાઈભાઈ જીભાઈની વૃદ્ધાવસ્થાના કારણે, તેઓ પ્રશ્નાસ્પદ જમીનની ખેતીવિષયક કામગીરી કરવા માટે સક્ષમ ન હોવાથી, સગીર વારસદારોના (અહીંના અરજદાર અને તેમના ભાઈ પ્રકાશભાઈ) નામ દેસાઈભાઈ જીભાઈના જીવનકાળ દરમિયાન મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં નોંધવામાં આવ્યા હતા અને જમીનનો કબજો બાઈ મણી એટલે કે અરજદાર અને તેમના ભાઈના વાલીને સોંપવામાં આવ્યો હતો. જો કે, સદર નોંધમાં ક્યાંય પણ એવો ઉલ્લેખ નથી કે સદર જમીનનું ટાઈટલ અરજદાર અથવા તેમની માતાના નામે (કોઈપણ પ્રકારે) ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું છે અને માત્ર જમીનનો કબજો સગીર પુત્રોના વાલી હોવાના નાતે અરજદારની માતાને આપવામાં આવ્યો છે. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે આમ પ્રશ્નાસ્પદ જમીનોનું ટાઈટલ અરજદારની માતાના નામે કે અરજદારના નામે ક્યારેય ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું નથી. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરે

છે કે એ સ્વીકૃત હકીકત છે કે દેસાઈભાઈ જીભાઈએ બે લગ્ન કર્યા હતા અને પ્રથમ લગ્નથી તેમને બે પુત્રીઓ એટલે કે કાંતાબેન અને કપીલાબેન હતી અને સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ એ કપીલાબેનના પુત્રો અને સ્વર્ગસ્થ દેસાઈભાઈ જીભાઈના પૌત્રો છે, જ્યારે અરજદાર એ મણીબેન સાથેના બીજા લગ્નથી જન્મેલા દેસાઈભાઈ જીભાઈના પુત્ર છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે તે સંબંધિત સમયે, કાંતાબેન અને કપીલાબેન સગીર, ગરીબ અને અશિક્ષિત હતા અને ગ્રામીણ વિસ્તારમાં રહેતા હતા અને તેઓ તેમના કાયદાકીય હક્કો વિશે જાણકાર ન હતા. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ પણ અશિક્ષિત અને નિરક્ષર વ્યક્તિઓ છે અને તેઓ પણ તેમના કાયદાકીય હક્કો વિશે જાણકાર નથી પરંતુ તેઓ તેમની માતા કરતાં થોડા વધુ શિક્ષિત અને સાક્ષર છે. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે જેવી તેમને ચોક્કસ હકીકતની જાણ થઈ, તેમણે તરત જ પોતાના નામ દાખલ કરવા માટે અરજી કરી. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે પુત્રીઓ પૈકીની એક એટલે કે કાંતાબેને સક્ષમ દીવાની અદાલતમાં એક દાવો પણ દાખલ કર્યો હતો, જેમાં સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ ની માતાને પ્રતિવાદી તરીકે જોડવામાં આવ્યા હતા. જો કે, સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ ની માતાને નોટિસ બજી શકી ન હતી અને તેથી સંબંધિત અદાલત દ્વારા એવું અવલોકન કરીને મૂળ પ્રતિવાદી નંબર ૫ અને ૬ સામેનો દાવો રદ કરવામાં આવ્યો હતો કે વાદીને પ્રતિવાદી નંબર ૫ અને ૬ નું સરનામું પૂરું પાડવા

માટે પૂરતી તક આપવામાં આવી હોવા છતાં, તેઓ તે પૂરું પાડવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે અને તેથી સદર પ્રતિવાદીઓ પૂરતો દાવો રદ કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૪. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે સામાવાળા નંબર પ.૧ અને પ.૨ એટલે કે કપીલાબેનના પુત્રોએ સક્ષમ દીવાની અદાલતમાં એક દાવો દાખલ કર્યો હતો, જે હજુ પણ પડતર છે. તેથી, પક્ષકારોના દીવાની હક્કો નિર્ણિત થવાના બાકી છે અને તેથી મહેસૂલી સત્તામંડળોએ પ્રશ્નાસ્પદ નોંધોને બહાલ રાખીને કોઈ ભૂલ કરી નથી.

૧૫. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે મામલતદારને કેસ રિમાન્ડ કરતી વખતે, નાયબ કલેક્ટરે ખાસ અવલોકન કર્યું હતું કે મામલતદારે પાંચ મહત્વપૂર્ણ મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કેસનો નિર્ણય કરવાનો રહે છે અને જો નામદાર અદાલત સદર મુદ્દાઓ પર વિહંગાવલોકન કરશે, તો ચોક્કસપણે કહી શકાય કે પ્રશ્નાસ્પદ નોંધ મંજૂર કરવાના હેતુથી, તે મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખવા જરૂરી છે અને તે મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, એવું કહી શકાય નહીં કે સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળે પોતાના સત્તાક્ષેત્રનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે. તેઓ રજૂઆત કરે છે કે માત્ર પ્રશ્નાસ્પદ નોંધ મંજૂર કરીને, સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળે કોઈ પક્ષકારના દીવાની હક્કો નક્કી કર્યા નથી અને પક્ષકારો માટે પડતર દાવામાં સક્ષમ દીવાની અદાલત સમક્ષ પોતાની રજૂઆત/રજૂઆતો કરવાનું હંમેશા ખુલ્લું છે. તેઓ

વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે આ સુસ્થાપિત છે કે મ્યુટેશન નોંધ માત્ર નાણાકીય/રાજકોષીય હેતુ માટે જ હોય છે અને તે કોઈ ટાઈટલ (માલિકી હક્ક) આપતી નથી. આમ, જ્યારે ખાનગી સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો નિર્ણાયક નિર્ણય માટે પડતર હોય, ત્યારે તમામ મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા નોંધવામાં આવેલા હકીકતોના એકસમાન તારણોમાં આ નામદાર અદાલતે હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર નથી.

૧૬. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ પ્રથમ રિવિઝન અરજી કરતી વખતે, ૭ વર્ષથી વધુનો વિલંબ હોવા છતાં, વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી કર્યા વિના સદર રિવિઝન અરજી કરવામાં આવી હતી. જો કે, એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે વિલંબના પાસા પર વિચારણા કર્યા પછી, કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા માટે મામલતદારને પરત (રિમાન્ડ) મોકલવામાં આવ્યો હતો. તે સંબંધિત સમયે, અરજદારે કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો અને અરજદારે સદર હુકમને કોઈ ઉચ્ચ ફોરમ સમક્ષ પડકાર્યો પણ ન હતો, તેથી, સદર હુકમે અગાઉથી જ આખરીતા પ્રાપ્ત કરી લીધી છે. ત્યારબાદ, મામલતદારે અહીંના ખાનગી સામાવાળાની તરફેણમાં મુદ્દો નક્કી કરી દીધો છે અને બાબત વિદ્વાન SSRD સુધી ગઈ અને હવે આ અદાલત સુધી પહોંચી છે અને આ વિલંબિત તબક્કે અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી સદર દલીલ પર આ નામદાર અદાલતે વિચારણા

કરવાની જરૂર નથી. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે અરજદારના પિતાના અવસાનથી ૩૨ વર્ષના સમયગાળા પછી, અહીંના ખાનગી સામાવાળાની માતા અને માસીએ તેમના નામ દાખલ કરવા માટે અરજી કરી છે અને અરજદારના પિતાના જીવનકાળ દરમિયાન સદર અરજી કરવામાં આવી ન હતી. જો કે, સદર દલીલ પણ ગેરસમજભરી છે. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી બ્રહ્મભટ્ટ રજૂઆત કરે છે કે પ્રશ્નાસ્પદ જમીન અરજદારની માતાને તેમના જીવનકાળ દરમિયાન તેમના નિભાવ માટે સોંપવામાં આવી છે પરંતુ જેવી અહીંના ખાનગી સામાવાળાની માતા અને માસીને એ હકીકતની જાણ થઈ કે અરજદારની માતાને તેમના નિભાવ માટે આપવામાં આવેલી સમગ્ર મિલકત વસિયતનામું કરીને તેમના પૌત્રને આપવામાં આવી છે, તેમણે તરત જ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં પોતાના નામ દાખલ કરવા માટે અરજી કરી હતી. આમ, એવું કહી શકાય નહીં કે સદર અરજી કરવામાં ૩૨ વર્ષથી વધુનો અતિશય વિલંબ થયો છે. તેઓ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા મર્યાદાઓનું ઉદ્ધંધન કરવાની દલીલ પ્રથમ વખત આ અદાલત સમક્ષ લેવામાં આવી છે અને અરજદાર પોતે જ રિમાન્ડની કાર્યવાહીમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને કેસ લડ્યા હતા અને તેથી આ વિલંબિત તબક્કે, સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા મર્યાદાનું ઉદ્ધંધન કરવાના ગ્રાઉન્ડ (આધાર) પર અરજીઓ ધ્યાને લેવા પાત્ર નથી. તેથી,

તેઓ રજૂઆત કરે છે કે ઉપરોક્ત સમગ્ર હકીકતલક્ષી પાસાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવે.

૧૭. વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ (AGP) શ્રી જય ત્રિવેદી રજૂઆત કરે છે કે મુખ્યત્વે આ વિવાદ ખાનગી પક્ષકારો વચ્ચેનો છે અને તેથી તેઓ ગુણદોષ પર વધુ કંઈ કહેવા માંગતા નથી. જો કે, મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમોની કાયદેસરતા અને માન્યતાનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, તેઓ રજૂઆત કરે છે કે આક્ષેપિત હુકમો પસાર કરતી વખતે મહેસૂલી સત્તામંડળોએ હકીકત અથવા કાયદાની કોઈ ભૂલ કરી નથી, જેથી આ નામદાર અદાલતના હસ્તે કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર પડે. તેથી, તેઓ રજૂઆત કરે છે કે વર્તમાન અરજી ફગાવી દેવામાં આવે.

૧૮. સંબંધિત પક્ષકારો માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટોને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સાધન-સામગ્રી ધ્યાનમાં લીધા પછી, એ ફલિત થાય છે કે અરજદારના પિતાએ બે લગ્ન કર્યા હતા અને અરજદાર બીજી પત્ની એટલે કે મણીબેનના પુત્ર છે. રેકૉર્ડ પરથી એ પણ જણાય છે કે પ્રથમ લગ્નથી બે પુત્રીઓ એટલે કે કાંતાબેન અને કપીલાબેનનો જન્મ થયો હતો. વર્તમાન સામાવાળા નંબર ૫.૧ અને ૫.૨ એ કપીલાબેનના પુત્રો છે. અરજદારના પિતા જમીનના વિવિધ ટુકડાઓના માલિક અને કબજેદાર હતા. રેકૉર્ડ પરથી એ પણ જણાય છે કે તેમના જીવનકાળ દરમિયાન, અરજદારના પિતા દ્વારા જમીનના અમુક ટુકડાઓનો કબજો અરજદારની

માતા એટલે કે મણીબેનને તેમના જીવનનિર્વાહ અને નિભાવ માટે સોંપવામાં આવ્યો હતો અને તે અસરની નોંધ નંબર ૧૮૨૩ તારીખ ૦૧/૦૮/૧૯૫૬ ના રોજ પાડવામાં આવી છે. મેં સદર નોંધનું પણ અવલોકન કર્યું છે. સદર નોંધ પરથી જણાય છે કે જમીનના કેટલાક ટુકડાઓનો કબજો બાઈ મણી (અરજદારની માતા) ને તેમના નિભાવના હેતુ માટે સોંપવામાં આવ્યો હતો. તેવી જ રીતે, જમીનના કેટલાક ટુકડાઓમાં, દેસાઈભાઈ જીભાઈ (અરજદારના પિતા) ના સગીર વારસદારોના (અરજદાર અને તેમના ભાઈ) નામ પણ તેમના જીવનકાળ દરમિયાન નોંધવામાં આવ્યા હતા જેના માટે તારીખ ૦૫.૦૯.૧૯૬૪ ના રોજ નોંધ નંબર ૨૩૭૧ પાડવામાં આવી હતી. સદર નોંધ તારીખ ૦૬.૦૧.૧૯૬૫ ના રોજ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. જો સદર નોંધમાં વપરાયેલી ભાષા જોઈએ, તો તે માલૂમ પડશે કે દેસાઈભાઈ જીભાઈના જીવનકાળ દરમિયાન, તેમની વૃદ્ધાવસ્થાના કારણે તેઓ ખેતીવિષયક કામગીરી કરવા માટે સક્ષમ ન હોવાથી, તેમણે જમીનના અમુક ટુકડાઓનો કબજો તેમના સગીર પુત્રો એટલે કે અશોકભાઈ (અરજદાર) અને પ્રકાશભાઈને સોંપવાનો ઈશદો રાખ્યો હતો અને તેથી નોંધ નંબર ૨૩૭૧ દ્વારા, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં સગીર પુત્રોના નામ નોંધવામાં આવ્યા છે. રેકૉર્ડ પરથી એ પણ જણાય છે કે તારીખ ૧૩/૦૪/૧૯૯૮ ના રોજ, અરજદારની માતાએ એક વસિયતનામું કર્યું હતું, જેના દ્વારા પ્રશ્નાસ્પદ મિલકત સહિતની વિવિધ મિલકતો તેમના પૌત્રને વારસામાં આપવામાં

આવી છે. જેવી સદર હકીકત અહીંના ખાનગી સામાવાળાની કપીલાબેન (માતા) અને કાંતાબેન (માસી) ના ધ્યાન પર આવી, તેમણે સ્વર્ગસ્થ દેસાઈભાઈ જીભાઈના પ્રથમ સીધા વારસદારો તરીકે પોતાના નામ નોંધવા માટે સંબંધિત મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષ અરજી કરી. તદનુસાર, તારીખ ૧૬/૦૬/૧૯૯૮ ના રોજ નોંધ નંબર ૬૫૫૬ પાડવામાં આવી. જો કે, અરજદાર અને તેમની માતાએ વાંધા ઉઠાવ્યા અને તેથી મામલતદારે કાર્યવાહી શરૂ કરી અને તારીખ ૩૦/૦૧/૧૯૯૯ ના હુકમથી, નોંધ નંબર ૬૫૫૬ રદ કરીને અરજદાર અને તેમની માતા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા સદર વાંધાઓ મંજૂર કરવામાં આવ્યા. સદર હુકમને નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો. નાયબ કલેક્ટરે સદર કાર્યવાહી અંશતઃ મંજૂર કરી અને અમુક મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા માટે મામલતદારને પરત (રિમાન્ડ) મોકલ્યો. ત્યારબાદ, મામલતદારે નોંધ નંબર ૬૫૫૬ મંજૂર/બહાલ રાખીને રિમાન્ડની કાર્યવાહી મંજૂર કરી. અરજદારે નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ સદર હુકમને પડકાર્યો, જો કે, નાયબ કલેક્ટરે સદર કાર્યવાહી રદ કરી જેની સામે અરજદારે કલેક્ટર સમક્ષ રિવિઝન અરજી દાખલ કરી. સદર રિવિઝન અરજી પણ ફગાવી દેવામાં આવી. તેથી, અરજદારે વિદ્વાન SSRD સમક્ષ સદર હુકમને પડકાર્યો. જો કે, વિદ્વાન SSRD એ પણ સદર રિવિઝન અરજી ગ્રાહ્ય રાખી નહીં અને તેથી વર્તમાન અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.

૧૯. વર્તમાન અરજી મુખ્યત્વે ત્રણ આધાર પર દાખલ કરવામાં આવી છે; પ્રથમ, નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવામાં ૭ વર્ષથી વધુનો વિલંબ હોવા છતાં, અહીંના ખાનગી સામાવાળા દ્વારા વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી કરવામાં આવી ન હતી અને તે મહત્વપૂર્ણ પાસાં પર વિચારણા કર્યા વિના, નાયબ કલેક્ટરે અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરી હતી અને કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા માટે મામલતદારને પરત રિમાન્ડ મોકલ્યો હતો; બીજું, પ્રથમ હુકમ પસાર કરતી વખતે, નાયબ કલેક્ટરે પાંચ મહત્વપૂર્ણ મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને રિમાન્ડની કાર્યવાહીનો નિર્ણય કરવાનો મામલતદારને નિર્દેશ આપ્યો હતો અને મહેસૂલી સત્તામંડળ તે મુદ્દાઓ નક્કી કરવા માટે સક્ષમ નથી કારણ કે તે મુદ્દાઓ પક્ષકારોના દીવાની હક્કો સાથે સંબંધિત છે અને ત્રીજું, અરજદારના પિતાના પ્રથમ લગ્નથી જન્મેલી પુત્રીઓ પૈકીની એક – કાંતાબેન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો પ્રોસિક્યુશનના અભાવે (મુદ્દતે ગેરહાજર રહેવા બદલ) રદ કરવામાં આવ્યો છે અને તેથી અહીંના ખાનગી સામાવાળાનો પ્રશ્નાસ્પદ જમીન પર કોઈ કાયદેસરનો હક્ક નથી. અરજદારનો કેસ એવો પણ છે કે ભાગલા પડી ચૂક્યા હતા અને પ્રશ્નાસ્પદ જમીન અરજદારના પિતાના હિસ્સામાં આવી હતી અને તેમના પ્રથમ સીધા વારસદાર હોવાના નાતે, સદર મિલકતો અરજદાર અને તેમની માતાની તરફેણમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે. જો કે, ખાનગી સામાવાળાનો કેસ એવો છે કે ભાગલા પડ્યા નથી અને પ્રશ્નાસ્પદ જમીન પૈતૃક જમીન

હોવાથી, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં ખાનગી સામાવાળાના નામ પણ નોંધવા જરૂરી છે અને તેથી મહેસૂલી સત્તામંડળોએ આક્ષેપિત હુકમો પસાર કરતી વખતે કોઈ ભૂલ કરી નથી.

૨૦. પ્રથમ તબક્કે નાયબ કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આક્ષેપિત હુકમ પરથી એ ફલિત થાય છે કે, જેના દ્વારા તેમણે કેસ મામલતદારને રિમાન્ડ કર્યો હતો અને મામલતદારને પાંચ મુદ્દાઓના આધારે રિમાન્ડની કાર્યવાહીનો નિર્ણય કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. તે પાંચ મુદ્દાઓ નીચે મુજબ છે:

(૧) શું શ્રીમતી કપીલાબેન એ દેસાઈભાઈ જીભાઈના પ્રથમ સીધા વારસદાર છે? શું વિવાદિત મિલકત દેસાઈભાઈ જીભાઈને વારસામાં મળી છે? જો મિલકત પૈતૃક હોય અને દેસાઈભાઈ જીભાઈને વારસામાં મળી હોય, તો તમામ કાયદેસરના વારસદારોના નામ નોંધાઈને રજિસ્ટર થવા જરૂરી છે.

(૨) અશોકભાઈ એ દેસાઈભાઈ જીભાઈના પ્રથમ સીધા વારસદાર છે, તેથી તેમનું નામ કમી કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી પરંતુ બાકીના વારસદારોના નામ નોંધ કરીને ગામ નમૂના નંબર ૬ માં દાખલ કરવાના રહે છે. સદર મુદ્દાની વિગતવાર સ્પષ્ટતા કરવાની રહે છે.

(૩) શું અપીલકર્તાએ પોતાનો હક્ક જતો કર્યો છે? સદર હકીકત તેમણે કરેલી કબૂલાતના કાગળો પરથી ધ્યાને લેવાની રહે છે. સદર હકીકત પર અદાલત દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી નથી.

(જ) રેગ્યુલર દીવાની દાવો નંબર ૨૪૬/૯૮ ૨૬ કરવામાં આવ્યો હતો કારણ કે વાદી કાંતાબેન ધનજીભાઈ નાથા કે તેમના પાવર ઓફ એટોર્ની ધારક શ્રી ધનજીભાઈ નાથા અને તેમના એડવોકેટ ઉપસ્થિત રહ્યા ન હતા. જો કે, તે મહેસૂલી કાર્યવાહીને અસર કરતું નથી. આમ, પક્ષકારોના દીવાની હક્કનો નિર્ણય થયો નથી પરંતુ વાદી ગેરહાજર હોવાથી રેગ્યુલર દીવાની દાવો નંબર ૨૪૬/૯૮ ૨૬ કરવામાં આવ્યો હતો. રેસ જ્યુડિકાટાનો સિદ્ધાંત કાંતાબેનને લાગુ પડશે, કપીલાબેનને નહીં.

(પ) વસિયતનામું સ્વ-સંપાદિત મિલકત માટે કરી શકાય, પૈતૃક મિલકત માટે નહીં.

૨૧. નાયબ કલેક્ટર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા ઉપરોક્ત મુદ્દાઓનું અવલોકન કરતા, મારો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે અમુક અંશે મહેસૂલી સત્તામંડળોએ તેમની મર્યાદાઓનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે. જો કે, તે જ સમયે, વિવિધ મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આક્ષેપિત હુકમોનું પરિણામી પરિણામ પ્રશ્નાસ્પદ નોંધને મંજૂર/બહાલ રાખવાનું છે, જેના દ્વારા દેસાઈભાઈ જીભાઈના પ્રથમ લગ્નથી જન્મેલી પુત્રીઓના નામ તેમના પ્રથમ સીધા વારસદારો તરીકે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં નોંધવામાં આવ્યા છે. એ પણ સુસ્થાપિત છે કે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં કરવામાં આવેલી નોંધો માત્ર નાણાકીય/રાજકોષીય હેતુ માટે જ હોય છે અને તે મિલકતની માલિકી (ટાઈટલ) સ્થાપિત કે નાબૂદ કરતી નથી અને ટાઈટલના વિવાદો સક્ષમ

દીવાની અદાલતમાં જ ઉકેલાવા જોઈએ. આમ, અમુક મહત્વપૂર્ણ મુદ્દાઓ એટલે કે (i) શું મિલકત પૈતૃક મિલકત છે કે અરજદારના પિતા - દેસાઈભાઈ જીભાઈની સ્વ-સંપાદિત મિલકત છે; (ii) જો મિલકત પૈતૃક મિલકત હોય, તો ભાગલા પડ્યા છે કે નહીં; (iii) જો ભાગલા પડ્યા હોય, તો શું અરજદારના પિતાએ પોતાનો હિસ્સો જ ટ્રાન્સફર કર્યો છે કે સમગ્ર મિલકત; (iv) જો ભાગલા ન પડ્યા હોય, તો શું દેસાઈભાઈ જીભાઈ વિલ (વસિયતનામું) કરીને પ્રશ્નાસ્પદ મિલકત (પૈતૃક મિલકત) માત્ર અરજદાર અને અરજદારની માતાની તરફેણમાં જ ટ્રાન્સફર કરવા માટે સક્ષમ/અધિકૃત છે; (v) જો મિલકત પૈતૃક મિલકત હોય, તો શું અરજદારની માતા વિલ કરીને તેને તેમના પૌત્રને વારસામાં આપવા માટે સક્ષમ/અધિકૃત છે; (vi) શું અહીંના ખાનગી સામાવાળાના માસી અને માતા સ્વર્ગસ્થ દેસાઈભાઈ જીભાઈના પ્રથમ સીધા વારસદારો છે; (vii) જો હા, તો શું તેમણે તેમના હક્કો જતા કર્યા છે કે નહીં; (viii) શું રેસ જ્યુડિકાટોનો સિદ્ધાંત લાગુ પડશે કે નહીં વગેરે મુદ્દાઓ સંબંધિત બંને પક્ષકારોને તે સંબંધમાં મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવાની પૂરતી તક આપીને સત્તાક્ષેત્ર ધરાવતી સક્ષમ અદાલત દ્વારા નક્કી કરવા અને ઉકેલવાના રહે છે. એ પણ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે અહીંના ખાનગી સામાવાળાએ સક્ષમ દીવાની અદાલત સમક્ષ અગાઉથી જ દાવો દાખલ કર્યો છે, જે હજુ પણ પડતર છે અને તેથી આ અદાલત માટે પક્ષકારોના દીવાની હક્કોને સ્પર્શતી દલીલો પર

વિચારણા કરવી યોગ્ય નથી.

૨૨. હવે, જ્યાં સુધી નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવામાં ૭ વર્ષના વિલંબનો સંબંધ છે, કેસ નવેસરથી નક્કી કરવા માટે મામલતદારને પરત (રિમાન્ડ) મોકલતી વખતે નાયબ કલેક્ટર દ્વારા તે પાસાં પર અગાઉથી જ વિચારણા અને મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું છે. જો કે, અરજદારે સદર હુકમને પડકાર્યો ન હતો અને તેણે આખરીતા પ્રાપ્ત કરી લીધી છે અને તેથી આ તબક્કે, માત્ર અહીંના ખાનગી સામાવાળા દ્વારા વિલંબ માફી માટે અલગ અરજી કરવામાં આવી ન હતી તેવા આધાર પર જ તમામ મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા નોંધવામાં આવેલા હકીકતોના એકસમાન તારણોમાં આ અદાલતે હસ્તક્ષેપ કરવો યોગ્ય નથી, ખાસ કરીને જ્યારે અરજદારે નાયબ કલેક્ટરના પ્રથમ હુકમને પડકાર્યો ન હતો. વધુમાં, અહીંના સામાવાળાના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે પૈતૃક જમીનના કેટલાક ટુકડાઓ અરજદારની માતાને તેમના જીવનનિર્વાહ અને નિભાવના હેતુ માટે સોંપવામાં આવ્યા હતા અને જેવી અરજદારની માતાએ વસિયતનામું કર્યું, જેના દ્વારા જમીન તેમના પૌત્રની તરફેણમાં વારસામાં આપવામાં આવી, તરત જ તેમણે પોતાના નામ દાખલ કરવા માટે અરજી કરી હતી. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, અહીંના ખાનગી સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો અગાઉથી જ પડતર છે અને તેથી આ તબક્કે

આ અદાલત માટે સદર દલીલ પર વિચારણા કરવી યોગ્ય નથી. એ પણ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે અહીંના ખાનગી સામાવાળાના માસી એટલે કે કાંતાબેન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો પ્રોસિક્યુશનના અભાવે રદ કરવામાં આવ્યો છે કારણ કે વાદી કે તેમના એડવોકેટ સંબંધિત અદાલત સમક્ષ ઉપસ્થિત રહ્યા ન હતા. આમ, દાવો ગુણદોષ પર રદ કરવામાં આવ્યો નથી. વધુમાં, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે તેમજ આ અદાલતે અનેક ચુકાદાઓમાં ઠરાવ્યું છે કે રિટ અરજી, ખાસ કરીને ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળની અરજી ગ્રાહ્ય રાખતી વખતે, વડી અદાલતે સંબંધિત સત્તામંડળો દ્વારા નોંધવામાં આવેલા હકીકતોના એકસમાન તારણોમાં હસ્તક્ષેપ કરવામાં ધીરજ દાખવવી/અચકાવું જોઈએ.

૨૩. મેં રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સાધન-સામગ્રી અને અરજદારના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિત દ્વારા જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે ચુકાદાઓનું પણ અવલોકન કર્યું છે. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પુરોહિત દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા ચુકાદાઓમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પ્રતિપાદિત કરવામાં આવેલા સિદ્ધાંત અંગે કોઈ વિવાદ નથી. જો કે, વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં સદર ચુકાદાઓ અરજદારોને કોઈ મદદરૂપ થશે નહીં.

૨૪. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજીઓ ફગાવી દેવાને પાત્ર છે અને તદનુસાર ફગાવી દેવામાં આવે છે. રૂલ ૨૬ કરવામાં આવે છે. એ

કહેવાની જરૂર નથી કે વિદ્વાન દીવાની અદાલત આ હુકમમાં કરવામાં આવેલા અવલોકનોથી પ્રભાવિત થયા વિના પોતાના ગુણદોષ પર દાવાનો નિર્ણય કરશે.

(દિવ્યેશ એ. જોશી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.